

LA VISTA CANSADA, EL COR SENCER

(Josep Piera: *Grècia*, Institució Alfons el Magnànim, València, 2007)

Josep Lluís Roig

De jove, Josep Piera va somiar una Safor amb una vitalitat literària (i cultural en general) que poguera ser reflex d'aquells clàssics que descobria aleshores: Ausiàs March, Joanot Martorell, Roís de Corella,... I fa ben poc corria ben content amunt i avall, el dia de la concessió dels premis literaris de Gandia: ara pot ben dir que una part dels seus somnis –si més no la part de creació literària– s'ha acomplert: Àngels Gregori, poeta saforenca, rebia l'Ausiàs March i s'afegia, així, a la publicació de Flors a casa de Maria Josep Escrivà, que havia rebut els Jocs Florals de Barcelona, o Ignasi Mora que va guanyar el premi Mallorca de narrativa o fins i tot qui subscriu aquestes línies, que acabava de rebre el premi de poesia dels Ciutat d'Alzira. A més, s'hi podrien afegir veus noves que han anar apareixent, com la de Joan Mahiques o, darrerament, Christelle Enguix. I etcètera, etcètera, etcètera.

I, a fe, que en pot estar orgullós, d'aquesta nostra Salamanca que és la Safor perquè, sense el seu entusiasme, les coses no haurien estat iguals, sinó pitjors. És normal, per tant, que hi haja persones que el vulguen malament, com hi ha persones que pensen que això de la cultura són nicieles, per no anomenar els que no poden entendre com encara queden persones que no hagen acatat la superioritat universal de l'espanyol. Però això són coses que passen.

I dic tot açò perquè potser al principi no, però ben prompte la seua obra s'acara, amb curiositat, a llegir les cultures que ens envolten, des del seu paradís que és la Drova. El primer focus clar d'interès és, sense deixar de banda la pròpia ni la castellana, la cultura grega: tant a El Cingle Verd com a Estiu grec tracta la cultura grega amb tanta passió com és capaç. I no n'és poca.

Després ha visitat específicament els altres “nosaltres”: tant els musulmans (en general, tot el món àrab, però en particular els musulmans que van viure i escriure en aquest nostre territori) com els italians (espe-

cíficament Nàpols: ex Corona d'Aragó) o, fins i tot, els confins del nostre Mediterrani: Israel.

I tot això ho dic perquè ara, molts anys després (cal no oblidar que, per exemple, Estiu grec és de 1985), ha tornat als orígens. Potser als seus, però de segur als de la cultura occidental: Grècia és el títol del recull. I no li calen massa aclariments.

Al llibre mescla poemes amb textos de caire memorialista (allò que hom anomena "literatura del jo") que, ben mirat, són els dos eixos a sobre els quals ha bastit tota la seua obra. I té gràcia, el poemari, malgrat la seua brevetat (31 pàgines) perquè l'escriptor se sent major i té consciència dels anys transcorreguts. I s'acara amb els seus textos antics per crear-ne uns de nous, així com també s'acara a les sensacions antigues per explicar les noves. Per exemple, a "L'estela de l'Illissos", on de segur abans haguera vist la força i la bellesa de la joventut, ara veu un xiquet, un home, un vell i un gos: tot el trajecte. Per a testimoniar-ho està el gos (cite els tres últims versos): "Les tres edats, les tres edats / de la vida dels humans, vaig pensar. / ¿I el gos? el gos n'olora el final. " També s'hi esbossen algunes reflexions relativament evidents però molt ben exemplificades, com que, amb l'edat, fem lectures diferents dels mateixos textos i fets, així com ens aproximem de diferent manera als autors (i la reflexió és sobre Cavafis). Els exemples continuarien.

Podríem dir que el Josep Piera és el de sempre, però que ara se sap major, que la seua visió és la mateixa, però que les seues ulleres han canviat. I això, que de vegades arriba a esgarriar el lector, trobe que és una cosa positiva.

Així doncs, qui llegesca aquest plec de fulls trobarà un Piera més a prop d'El Cingle Verd que no pas de les memòries de la Puta postguerra. També un Piera més major que, voluntàriament, crea paral·lelismes amb aquell que va ser. En resum: un text breu que li obre nous possibles camins o llibres, que ens ajuda a plantejar-nos coses com la mort i la vida, coses com que en la nostra llengua cap des de Cavafis a un trist gos que olora un bastó.

I un últim afegit: amb tots els diners que els ha costat el bell paper, la curosa edició (que és d'aquelles que ja no se'n fan), no haurien pogut trobar un corrector de textos a l'alçada de les circumstàncies? No hi ha moltes faltes, més bé poques, però desllueixen el conjunt. Ni Piera ni Alfons el Magnànim s'ho mereixen. Des d'ací, el meu homenatge per a tots dos.